

PREMIJERA »Spli'ski akvarel« Ive Tijardovića u HNK-u Split

Oduševljeno prepuno gledalište

Redatelj Krešimir Dolenčić pokušao je osuvremeniti dramska događanja i približiti današnjim posjetiteljima teatra Tijardovićevo djelo

Ratko ČANGALOVIĆ

Da nije ljubavi ne bi svita bilo, ni tebe ni mene moja bajna vilo«, stihovi su koje je skladatelj Ivo Tijardović posvetio splitskom malom puku, pravom autoru ovog djela - »Spli'skog akvarela«.

Tu operetu u tri čina slušao sam u Splitu 2. veljače 1991. godine. Intendant je bio tada dr. Ivo Sanader, koji je, usput rečeno, došao i na ovu premijeru. Dirigent je bio i tada maestro Ivo Lipanović, a redatelj Krešimir Dolenčić. Trebalo je čekati osam godina, tj. 1999. godinu da taj splitski biser ponovno bude premijerno izveden, a eto, opet devet godina čekanja, u petak 14. ovog mjeseca, do nove premijere.

Mag metamorfoze

Tako je Split lišen njegovih iluzija i maškarada, premda je tvorac legende postao legenda. Jer, Ivo Tijardović bio je mag sjajne metamorfoze splitske rive kojom je u njegovom djetinjstvu još odjekivao štropot težačkih kara i mirisao mošt slabo plaćenih jematvi koje je Tijardović pretvorio u pozornicu pustih konfužjuna. Zazvonile su serenade i pomahnitale maškare pa je odjednom sve postalo operetom. Bezbrojne starovaroške ko-

Opereta koja bi neprestano trebala biti na repertoaru: »Spli'ski akvarel«

nobe otvorile su vrata i dozvale balante, kaligere i sve ostale veseljake na neprekidnu feštu i tako se rodio Tijardovićevo Split koji je zaboravio nedaće, pretvorio ih u radost, pjesmu i veselje.

Tijardović je bio skladatelj, dirigent, redatelj, scenograf, libretist i vrhovni meštar ceremonijala i tvorac mita. Tijardovićevo operetni Splitskanin nije ni junak, ni mudrac, kako je davno zaključio kritičar

Anatolij Kudrjavcev. On je vazda žrtva vanjskih okolnosti i vlastite zbunjenosti. Stvoren je za ljubav i za pjesmu, ali to mu ne dozvoljavaju opaki prolaznici koji ga silom uvlače u povijest. Čak se i njegova pjesma miješa s uvoznim ritmovima pa blagost monfrine zamjenjuje razuzdanost fokstrota, piše Kudrjavcev. Mnoge Tijardovićeve zamisli su dotrajale i od mnogih njegovih skladbi ostale su »Mala Flo-

ramye« i »Spli'ski akvarel« kao vječni žiranti nečega što je bilo ili strasno željelo biti, a to je Split ludih 20-ih godina.

Varoška pučka pjesma

Akvarel je danas najšarmantnija inspiracija Ive Tijardovića. Najljepše su stranice te partiture one koje se oslanjaju na staru varošku pučku pjesmu. Istina, »Kuća mala« i »Ča je ovo danas, nitko se ne smije« skromnije su harmonijske fature. Ipak, ovakve kakve su te melodije - uz one Hatzeove i Gotovčeve - pouzdano su uzorci koje valja puno više poštivati i držati ih neprestano na repertoaru, a ne izvoditi ih svakih desetak godina, jer su paradigmatički uzorci najsplitškijeg Splita. Tu činjenicu moraju imati svi na umu - od intendant Milana Štrlića do posljednjeg binskog djelatnika.

Posljednja premijera se razlikuje u nekim detaljima od tri prijašnje. Redatelj Krešimir Dolenčić, uz pomoć scenografkinje Vesne Režić, kostimografkinje Ane Savić Gecan i koreografkinje Snježane Abramović-Milković, pokušao je malo osuvremeniti dramska događanja i približiti današnjim posjetiteljima teatra to Tijardovićevo djelo. Istina, u prvom činu nema velikih promjena, međutim, redatelj je u drugom činu, u Bosni, nepotrebno produ-

žio dramsko događanje što nije pridonijelo inače vrlo uspjelej predstavi.

U trećem činu Dolenčić, u sklopu proslave fijere Svetoga Dujma, uz pomoć dirigenta Ive Lipanovića, ubacuje uz zvona fokstrota i ritmove rock'n'rolla, što oživljuje plesnu scenu koja oduševljava prepuno splitsko gledalište i približuje zapravo tu operetu jednoj vrsti mjuzikla.

Sjajni Ivica Čikeš

Od brojnih solista izdvajam sjajnog Ivicu Čikeša u ulozi Toma Sale, izvanredno izjednačenih glasovnih registara i zavidne dikcije. Lik Marice predstavila je Valentina Fijačko vrlo lijepo, premda više u opernoj, a ne operetnoj maniri. Jednako možemo zaključiti i za nastup Saše Jakelića s likom Tonča Morovica. Korektni su bili i Tajana Jovanović kao Jovana, Jelena Bosančić u ulozi Terine te Goran Marković kao Lešandro. Pohvale zaslužuje koreografkinja Snježana Abramović-Milković za sjajno uvježbane plesače te posebno zborovoda Neven Radaković, jer je zbor splitskog HNK izvanredno zvučao, kao i orkestar kojim je majstorski upravljao Ivo Lipanović. Otud i dugotrajni pljesak i aklamacije prepunog gledališta Hrvatskog narodnog kazališta u Splitu.